

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 48 K
Félévre 24 K
Negyedévre 12 K
Egy hóra 4 K
Egyes szám ára 16 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MAYER JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Képek utca 1. sz. Telefonszám: 2

MEGJELENIK MINDENNAP, VASÁR ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELVÉVEL.

Nagybecskerek, 1918.

XLVII. évfolyam, 98. szám.

Hétfő, április 29.

Általános sztrájk Irországban.

Berlin, ápr. 29. A Leipziger Tageblatt jelenti: Irországban kitört az általános sztrájk. Londonban óriási a rémület. A távirati összeköttetés Irországgal megakadt. Dublinban április 27-én megálltak a villamosok. Egyetlen vonat sem érkezett be vagy indult ki a pályaudvarról. Irország és Anglia között a hajóközlekedés is megbénult. Werfordban a sinfeinisták kirabolták a dinamitgyárat.

Az angolok kiűrik Yperni állásait.

Berlin, ápr. 29. A Wolf jelenti: A Kemmel-hegy elfoglalása meghozta az első győzelmet. Az angolok megkezdték Ypern körüli állásaik kiűrését. Csapatunk gyorsan utána vetik magukat a menekülő ellenségnek és heves ütközetekre kényszerítik.

Új cárja van Oroszországnak?

Koppenhága, ápr. 29. Mint hírlik Nikolajevits Alexej extrónörököst **cár**. Alexandrovits Mihályt pedig régenssé kiáltották ki.

Az entente tengeri hadműveletei.

Páris, ápr. 29. A szövetségesek tengerészeti tanácsa befejezte munkáját. A szövetségesek együttműködését szorosabbra fűzték tengeri hadműveleteik erősítésére.

Burián és Kühlman Bukarestben.

Bukarest, ápr. 29. Burián István báró és Kühlman kíséretükkel **ideérkeztek**, hogy a román békét tető alá hozzák.

604 ezer ember Anglia vesztesége.

Berlin, ápr. 29. A „Berner Tageblatt” ápr. 27-iki száma foglalkozik a hadihelyzettel. Szerinte az angol hadsereg halottakban 152, sebesültekben 307, összesen 604 ezer embert veszített a nagy nyugati csatában. Ez az angol hadsereg 62 hadosztályának a felét jelenti.

Ágyuharcok Veneziában.

Budapest, ápr. 29. A vezérkar főnöke jelenti: Olasz határ: Veneziában helyenkint ágyuharcok.

Bulgária nem követelte Szalonikot.

Szófia, ápr. 29. A bolgár távirati ügynökség megeafolja azokat a híroket, mintha Bulgária Szalonikot követelve megnehezítette volna a bukaresti tárgyalásokat. Bulgária csak jogokhoz és szerződésekhez tartotta magát, a béke ügyét nem akadályozta.

Kornilovék Pétervárott?

Koppenhága, ápr. 29. A Politiken-nek jelentik, hogy Alexej és Kornilov Pétervárott időznek és állítólag a várost hatalmukba kerítették. A hír nem lehet megerősíteni, mert Oroszországgal a távirati összeköttetés megakadt.

Az Omge új elnöke.

Budapest, április 29. Az Omge 250 szavazattal 200 ellenében gróf Zselénszky Róbertet választotta meg elnökének.

A politika hírei.

Szterényi a király előtt.

Bécs, ápr. 29. **Öfelsége** a király Szterényi Józsefet tegnap kihallgatáson fogadta.

Wekerle Bécsben.

Budapest, ápr. 29. Wekerle Sándor tegnap este Bécsbe utazott.

Szterényi kijelentése.

Bécs, ápr. 29. Szterényi József kihallgatása után kijelentette az érdeklődő újságíróknak, hogy a válság megoldására vonatkozó tárgyi és személyi javaslatait Öfelsége elé terjesztette és ahhoz hozzájárult, őt pedig fölmentette designált miniszterelnöki megbízatása alól.

Kijelentette Szterényi, hogy a meg egyezés kilátásait kedvezően itéli meg. A válság megoldása már semmiestre sem várthat magára sokáig.

A kompromisszium.

Budapest, április 29. Sok jel arra vall, hogy Wekerle és Tisza közötti kompromissziumos tanácskozások a befejezéshez közelednek.

A Károly keresztetek az általános korhatáron alul csak kiegészítő jogcím alapján kapnak választójogot.

Az értelmi cenzus dolgában sem a négy, sem a hat elemi alapján nem lesz kompromisszium a választójogban. Az bizonyos — írja az „Az Est”, — hogy a két alaput közül a Tisza-féle javaslatához állanak közelebb.

Kombinációk.

Budapest, április 29. Az új kabinetben az eddigiek szerint Návay vagy Bethlen lesz a belügyminiszter, kultuszminiszter lesz Zichy János gróf. Igazságügyminiszter Gresek Károly.

A mai tőzsde.

Budapest, ápr. 29. Magyar Hitel 1229, Osztrák Hitel 907, Jelzálogbank 611, Leszámitoló 738, Magyar Bank 870, Hazai 549, Forgalmi 583, Fabank 894, Közuti 830, Urikányi 778, Salgótarjáni 1103, Schlick 548.

MODERN MOZI

Az Orientben (Aradáci-ut)
TELEFONSZÁM 312.

Kedd, ápr. 30. Szerda, május 1.

Magyar versek filmen!

A Corvin filmgyár remeke! Öt pompás film!

Petőfi dalciklus

1. Befordultam a konyhába. — 2. Faluvégén kurtá korcsma. — 3. A magyar nemes. — 4. A lopott ló. — 5. Csaplárosné.

Főszereplők: BERKY LILI,
VÁRKONYI MIHÁLY.

Előadások kezdete: 7 és 9 órakor.

TÜZ lesz a MODERN MOZIBAN.

Helyárak mint rendesen.

— **Elmarad az ifjúsági előadás.** A ma délután 5 órára a városi színházban hirdett ifjúsági előadás, mintán a mai nehéz viszonyok mellett a világlátás kérdését nem lehetett megoldani, elmarad. Az előreváltott jegyek árát visszafizetik a Mangold-féle könyvkereskedésben.

— **Halálozás.** Sulyos es pász érte Popovits Dániel helybeli bázáros. Két kis fia: a 4 éves István és a 2 éves Lyubomir, akik három nappal ezelőtt saracelban megbetegedtek, tegnapi virradóra a közkórházban meghaltak. Temetésük ma délelőtt volt.

— **Komárom nyílt város lett.** Komáromból jelentik: A legfőbb hadvezetőség elhatározta, hogy Komárom vár- és hídfő jellegét megszünteti és április 23-tól kezdve Komárom nyílt városnak tekintendő. Megszűnik ennek következtében a cs. és kir. vár- és hídfőparancsnokság, a várépítési igazgatóság, (Genie Direction) és állomásparancsnokság lesz, mint más nyílt városokban. Komárom városára e határozatnak fontos és nevezetes eredményei lesznek. A várost fojtogató sínok a háboru után bizonyára eltűnnek helyükről és szabad terjeszkedést engednek ennek a béklyókba szorított városnak, mely nagy víziút mentén, vasúti csomópont kellős közepén bizonyára elfoglalja azt a helyet, amelyre kedvező felfutása predestinálja.

— **Drágább lett a tisztviselő konyhája a koszt.** A nagybecskerekéi tisztviselő konyhája tekintettel a folytonos drágulásra, értesíti tagjait, hogy egy eddig ebéd napi árát 2 koronáról 2 korona 50 fillére kénytelen felemelni. A vacsora ára 1 korona megmarad.

— **A Bégába fült egy matróz.** Kanizsai István 29 éves matróz, a Magy. kir. Folyam- és Tengerhajózási r.-i. alkalmazottja április 27-én, szombaton este 7 óra tájban a Béga folyóba esett és belefült. A matróz a 691-es számú uszályján hátsó farkkötélét leeresztette és hogy a szél éjjel ne verje az uszályt,

rövidebbre akarta azt kötni. E munkáját az uszály mellett levő esónakból végezte, ahonnan kiesett és a folyóba zuhant. Sipos József hajókormányos, aki a csobbanásra figyelmes lett, látva, hogy a esónak gazdátlanul sodródik a vizen, nyomban segítségére ment a szerencsétlen matrózának, aki úgy látszik, uszni nem tudott, mert gyorsan eltűnt a habokban. Sipos kormányos föllármázta a „Viola” hajón levő matrózákat is, akik csákyakkal keresték és fél óra múlva meg is találták Kanizsai István — holttestét. Bevittek a hullaházba, ahonnan ma temették.

— **Eladó a május 2-iki művész-estre egy I. em. bal 6-os számú páholy a 9 órai előadásra.** Cím a kiadóban.

— **A Városi Mozi szombaton és vasárnap ismét elsőrangú műsorrall kedveskedett látogatóinak.** A „Dr. Lauffen” című kitűnő filmet mutatta be, melyben egyik legkiválóbb művésznünk, Fenyvesy Emil kreálta a főszerepet és a többi szerepeket is elsőrangú művészek töltötték be. Holnap, kedden „A szomszédleány” című kedves szerelmi történet lesz a műsoron a hájos Hella Mojával a főszerepben.

— **A modern moziban ma este katonai jótékony célú előadás lesz.** Vetítésre kerül a „Nincs még veszve Lengyelország” című dráma.

Fogházra ítélt ügyvéd.

Egy módosi kártyaaffér epilógusa a nagybecskerekéi törvényszék előtt.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, ápr. 29.

Érdekes pörben hozott ítéletet szombaton a nagybecskerekéi királyi törvényszék, mint büntetőbíró. Fogházra ítélt egy ügyvédet, aki egy huszonegyes kártyapartiból kifolyólag sértő tartalmu levelet írt partnerének: egy iskolaigazgatónak, sőt a sértő hangu levelet *irógép utján sokszorosította is* és elküldötte tizennyolc ismerősének. A kir. törvényszék nyomtatvány utján elkövetett rágalalmazást látott fennfornni és a becsület védelméről szóló 1914-ik évi 41-ik törvényeikk értelmében ítélték: *három hónapi fogházzal sújtotta az ügyvédet.*

Az érdekes pör előzményeiről és a szombati főtárgyalásról tudósítunk a következők:

Radoszav István dr. módosi ügyvéd ellen két évvel ezelőtt feljelentést adott be Dudás József módosi polgári iskolai igazgató rágalmazás és becsületsértés címén. A feljelentésben elmondja az igazgató, hogy 1916. év augusztus 24-én Radoszav dr. rábeszélte, hogy vele és Domján Lajos ref. lelkésszel huszonegyest játszon. Az igazgató ebbe csak úgy ment bele, hogy ha egy koronánál nem lesznek nagyobb tétek és legfeljebb csak éjfélig játszanak... Az ügyvéd — a feljelentés szerint — átlépte ezt a határt, reggel 6-ig játszottak és midőn pénze elfogyott, apróbb részletekben kétszáz koronát kért kölcsön az igazgatótól.

Az ügyvéd az adósságot — a feljelentés így mondja — nem fizette meg, az igazgató pedig — kártyaadósságról lévén szó — eleinte nem mert fellépni követelőleg, csak november 6-án kérte fel Domján lelkészt, hogy ez próbálja rávenni Radoszav dr.-t a kártyaadósság megfizetésére. A lelkész ezt meg is tette, de Radoszav dr. nem akart fizetni — sőt Dudás igazgató feljelentése szerint — letagadta, hogy tartozik.

1916 december 28-án az igazgató postán egy Szegeden dec. 26-án kelt levelet kapott Radoszav dr.-tól, aki ekkor mint katonai kórházi gyógykezelés alatt állott. A levél, amelyet később Radoszav dr. *irógéppel tizennyolc példányban sokszorosított és ismert módosi polgároknak szétküldött, tele van becsületsértő és rágalmazó kitételekkel.* „Zsebmetszőnek, tolvajnak, aljas fráternek” mondja benne az igazgatót „akitől meg kell szabadítani a társadalmat”. Azt is állítja benne, hogy az igazgató vele „szabálytalanul” játszott és az ő ittas állapotát használta ki arra, hogy tőle pénzt nyerjen.

A rágalmazó állításoktól hemzsegő levél alapján megindult az eljárás Radoszav István dr. ellen először a katonai hatóságnál. Mivel azonban az ügyvéd az inkriminált levél írásakor már mint rokkant el volt bocsájtvva a katonaságtól, csak a kórházban okmányaira várt, ezért a polgári bíróság elé került az ügy.

Szombaton tartotta meg benne a főtárgyalást a nagybecskerekéi kir. törvényszék Kovács Rókus dr. elnöklésével. A főmagánvádló igazgatót, aki személyesen is megjelent a tárgyaláson, Kardos Samu dr. képviselte. A vádlottat Admetó Géza dr. módosi ügyvéd védte.

A vádlott Radoszav dr. vallomásában elismerte, hogy az inkriminált levelet ő írta, azzal védekezett, hogy nagyon fel volt háborodva Dudás igazgató ellen, aki az egész faluban kihíresztelte, hogy kártyában adóga maradt neki, jóllehet tudtával ő nem kért az igazgatótól egy fillért sem kölcsön. A kérdéses éjjelen különben annyira ittas volt, hogy nem emlékszik kért-e pénzt az igazgatótól vagy sem.

Felolvasták az inkriminált levelet is, amelynek eredetijét is felmutatta a főmagánvádló. A bíróság elrendelte a levélben állítottakra nézve a valóság bizonyítását, a védő kívánságára és a sértett beleegyezésével. A tanuk azonban nem igazolták a levélben állított tények valóságát. Mind puritán embernek mondották Dudás igazgatót.

A bíróság a vád és a védbeszéd elhangzása után a sértő tartalmu levélért és ennek tizennyolcszoros gépirásos kiadványáért Radoszav István dr.-t bűnösnek mondotta ki részint a becsületsértésben, részint a nyomtatvány utján elkövetett rágalmazás vétségében, amiért *három hónapi fogházra és további harminc napi fogházra átváltoztatható hatszáz korona pénzbírságra ítélte.*

A főmagánvádló megnyugodott az ítéletben, az elítélt ügyvéd és védője fellebbezést jelentettek be és így az ügy még a szegedi táblát is foglalkoztatni fogja.

KÖZGAZDASÁG

— **A nagybecskerekéi központi szeszifűző szövetkezet** e hó 28-án délelőtt Nagybecskereken megalakult. Mayer Rezső, mint a szervezőbizottság elnöke, Kaufmann István megyei gazdasági egyesületi titkár, mint előadó hivatására a nagybecskerekéi gazdák, akik eddig több mint négyszáz üzletrészt jegyeztek, vasárnapon délelőtt a Magyar Király csarnokában alakuló gyűlésre jöttek össze. Az alakuló gyűlés elnöke Mayer Rezső, előadója Kaufmann István és jegyzője Szegfü Sándor volt. A szeszifűző szövetkezet előját magyarul az elnök, németül Kaufmann István, szerbül Risztics Pál és románul Kalboreán György ismertette. Az alapszabályoknak szóról-szóra való felolvasása és elfogadása után a jelen voltak megválasztották az igazgatóságot és felügyelő-bizottságot. Az igazgatóság tagjai: Risztics Pál, Molnár Jakab, Rigó István, Banweg János, Tóth Lajos, Kaufmann István és Mayer Rezső. A felügyelőbizottság tagjai: Marton Andor, Demkó Vidor, Grün D. Izsó, Menyhárt Károly, Bohn József és Prandell Rezső. A megalakult szövetkezetnek az illető hatóságoknál való bejelentése a legrövidebb idő alatt fog megtörténni. Üzletrészek folyton jegyezhetők. Házikert tulajdonosok, úgy szőlőtulajdonosok minden megkezdett magyar hold után egy üzletrészt jegyezhetnek. Egy üzletrész 100 korona. Az üzletrészek a Torontálmegyei Takaré- és Hitelbanknál fizetendők és pedig üzletrészenként 50 korona azonnal.

A szövetkezet működését még ez évben, már az őszi szüretkor megkezdni szeptember havával.

HIRDETÉSEKET JUTANYOS ÁRÉRT KAI NAPILAP KIADÓHIVATALA KÖZÜL A „TORONTAI” POLITI-

CLUB-MOZGÓ

a Club-kávéházban. Telefon: 47. sz.

Április 30-án.
2 előadás.

Május 1-én.
2 előadás.

A becsület vására.

Dráma 3 felvonásban

Gyönyörű kíséző műsor.

Előadás kezdete 7 és 9 órakor.

Az előadásokat elsőrangú cigányzene kíséri.

Helyárak: Páholyülés 1.50, zsályos 1.50, I. hely 1.20, II. hely 1.—, III. hely 60 fillér.

ünnepé.

Rokkant- és fiókja tegnap, negyedszázéves születésnapját ünnepelte. A délután négy óra körül a vendégek egy-egy tagjai egy szobában a napfényt, a napfényt, a napfényt dr. előzőleg is határozottan köztudósították.

látuk még a dr. ügyvényt, Főster- és másokat. Az ünnepi be-

az egy-egyus jelentőségét. Majd mertette az mutatott az vázolta a majd jelen- István né- rb nyelven esület humá- edig Steuer beszédet a zervezett és cialis intéz- elentőségét. és lelkes

gyminiszter törvényeségi i, Rappert akornokot a egyzövé na-

gyminiszter ügyészt a Antal dr. t a nagy- ezte át. y, mint a ma közli, zogálataik ntálva me- ny érdem- ztárosnak érdemke-

lekiönyv- eki anya- Csath Ró- Kujler

Társulat ező ado- kártyázó 0 korona lmi szere- t küldött. itésével fel kü- ni célra. nyaikert

330.

ttel.

TAJÉKOZTATÓ

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár...
Könyvtár...
Könyvtár...

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt...
Könyvtár...

A „Magyarországi munkások rokonsági...
Könyvtár...

Kafonafőn Temesvári-u. 1000. sz. a...
Könyvtár...

Nagybecskerek r. t. város rendőrkapitányától.
Könyvtár...

1773-rk. 1918. szám. 1117-3.1

Hirdetmény

Kényszerűség vagy kényszerleszúrás esetét...
Könyvtár...

Aki ezt a rendelkezést megszegi, vagy meg...
Könyvtár...

Azon állat tekintetében, amelyre nézve a...
Könyvtár...

A 938-1918 sz. M. E. rendelet a szarvas...
Könyvtár...

Vásárlási igazolványt kaphatnak:

a) továbbtartásra szánt állat tekintetében a...
Könyvtár...

b) levágásra szánt állat tekintetében:

1. minden mészáros, de csak annyi állat vá...
Könyvtár...

2. a gazdaságok saját gazdaságukban fel...
Könyvtár...

3. az Állat- és Takarmányforgalmi Rész...
Könyvtár...

Mint hogy a közelmúltban gyakran előfordult...
Könyvtár...

A rendelkezésnek pedig az a célja, hogy az...
Könyvtár...

Nagybecskerek, 1918. évi április hó 25-én.
Könyvtár...

Dr. Deak, rendőrkapitány.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.

5' hosszú, száraz keményfa szőlőkaró
kapható azonnali szállításra
Seidner Bernát és Fia cégnél Maroshorsa (Aradmegye).

Irodai munkálatok
elvégzésére, szép írással rendelkező
kisasszony a z o n n a i belépésre
kerestetik.
Mangold L. könyvkereskedése Nagybecskerek.

ELADÓ
kanári-család
kalitkával és etetővel.
Bővebbet Hirdetés László uca 2982.

Hirdetmény.

Ópáca községben egy

teglá- és cserepégető körkemence

tejes felszereléssel, a szükséges és számos évre nyersanyag kiaknázásra elegendő
területtel, több évre is bérbé adandó.

Közlebbi feltételek megfudhatók: Araniczky Lyubicánál, Ópáca.

Helybeli beszerzési források.

Gépjavitó műhely:
Börger és Grünwald, Temesvári-u.

Gőzfűrés:
Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv. társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:
Kollarich Gábor, Malenezei utca.
Vági Bándor, szerb egyházpáloca.

Kávéház:
Bólyom György, Klub-kávéház

Közlelés, rövidfűrészek:
Benő Testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter B. és társai, Hunyadi-utca.
Frensd S. és fia, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca

Könyv-, személt. és papírkereskedés:
Almásy Elek, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkiadás:
Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest
szállodával szemben).

Lakatosműhely:
Engel Ádám, Megyeház-utca

Lakatoskereskedés:
Özv. Klein Mór, Hunyadi-u.

Női kalap és kézimunkásüzlet:
Tólvay Józsefné, Hunyadi-utca

Női kalap divatterem és előnyomda:
Szehr Marianna, Gizella-part, Kurländer
szécs.

Női kalap divatterem és kalapvasalás:
Andreas A. Pöster, Bauer ház

Ruhakereskedés:
Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.

Sírkőraktár és szobrászterem:
Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca

Szállító-cég:
Peri Mór, szerb egyházpáloca.

Temetkezési Intézet:
Béncze A. és Fia.

Szállodák:
Beneth nagyszálló, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához” c. szálloda, Megyeház-utca

Téglagyár:
Klein Bernát.

Szeszgyár:
Lukács és Társa, Kültelék.
Schwirllich Alajos, Aradai-utca

Fűszerkereskedés:
Blesz Ferenc, Megyeház-u. 2. Tarnai-földház.
Totveth Fügyes Pénzügyi-páloca.

Gépkereskedő és fegyverraktár:
Sander M. József, Hoffherr-Schranz és
Clayton-Shuttleworth r.-t. mezőgazdasági
gépgyára-képviselője.

Tűzfűrés, építőfűrészekkereskedés:
Annus örökösök, Korona-utca.
Kurländer Imre, Aradai-utca 1.
Kurländer Imre, Korona-utca.

Urdivatruház:
Liptay Dező, Hunyadi-utca

Vaskereskedés:
Boleszy Antal, Hunyadi-utca
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
Dann Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:
Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király sörcsarnok.
Marcoini Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Tóth Lajos, a nagyhíd mellett.

Vitralkereskedés és kertészet:
Oláh Gábor, Bajza-u.
Biztosítási egyesületek:
Adriai Biztosító Társulat Főigynökség a
Gazdasági Részvénytársaságnál. A Köz-
gazdasági Bank épületében.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.-Francia bizt. társ. József fűg.-u.
Rigó István (Első Magyar Általános) Szerb
egyház-épület.
Triesti Általános Biztosító Társaság főig-
nyöksége Torontalmegyei Takarékos és Hitel-
banknál Hunyadi-(fő) utca.

Szobrász és fodrász:
Iktay Dusan, Hunyadi-utca.
Toll Mihály, Pénzügyipáloca.